

3. VENNOOTSCHAPSRECHT/DROIT DES SOCIÉTÉS

David Haex⁸

Wetgeving/Législation

Koninklijk besluit van 18 december 2012 tot wijziging van het koninklijk besluit van 19 december 2003 betreffende de boekhoudkundige verplichtingen en de openbaarmaking van de jaarrekening van bepaalde verenigingen zonder winstoogmerk, internationale verenigingen zonder winstoogmerk en stichtingen (BS 31 januari 2013)

VERENIGINGEN

Boekhouding

ASSOCIATIONS

Comptabilité

Het KB van 18 december 2012, in werking getreden op 10 februari 2013, voert enkele wijzigingen door in de boekhoudkundige verplichting van verenigingen en stichtingen. In 2009 en 2011 waren gelijkaardige wijzigingen reeds ingevoerd voor vennootschappen in het KB/W.Venn.

Het toepassingsgebied van boek I van het KB van 19 december 2003 wordt uitgebreid tot stichtingen en internationale verenigingen zonder winstoogmerk, die voorheen apart in boek II werden behandeld. De regels inzake de boekhoudkundige verwerking van fusies en splitsingen zoals opgenomen in de artikelen 78, § 1 en § 2, 79, 80 of 80bis van het KB/W.Venn. worden van toepassing verklaard op overdrachten van een gemeenschap of een bedrijfstak door een vereniging of stichting uitgevoerd overeenkomstig de voorwaarden van artikel 58 van de VZW-wet. In de toekomst kunnen deze verrichtingen worden verwerkt in de boekhouding van de betrokken rechtspersonen door de toepassing van het principe van boekhoudkundige continuïteit, voorzien, naar gelang het geval, in de artikelen 78, § 1 en § 2, 79, 80 of 80bis van het KB/W.Venn. De Commissie voor Boekhoudkundige Normen heeft onlangs een advies gepubliceerd waarin dieper wordt ingegaan op de boekhoudkundige verwerking (zie *infra*).

Voorts wordt ook de toelichting die verenigingen en stichtingen moeten verschaffen bij hun jaarrekening op een aantal punten gewijzigd. Middelgrote verenigingen en stichtingen die niet meer dan één van de criteria bedoeld in respectievelijk artikelen 17, § 5, 37, § 5 of 53, § 5 van de VZW-wet overschrijden mogen bepaalde aanvullende gegevens weglaten in de toelichting bij de jaarrekening. Het betreft voornamelijk informatie inzake de oprichtingskosten en de uitsplitsing van de netto-omzet.

In de toekomst zullen verenigingen en stichtingen ook de aard en het doel moeten vermelden van de niet in de balans opgenomen verrichtingen, indien de risico's en voordelen die voortvloeien uit deze verrichtingen van enige betekenis zijn en voor zover de openbaarmaking van de risico's of voordelen noodzakelijk is voor de beoordeling van de financiële situatie van de vereniging of stichting. Grote verenigingen en stichtingen moeten eveneens de financiële gevolgen van deze verrichtingen vermelden in de toelichting. Verenigingen en stichtingen moeten ook informatie verschaffen over eventuele transacties met verbonden partijen die niet onder normale marktvoorwaarden en daarenboven niet conform de voorwaarden die passen binnen het in de statuten omschreven doel van de vereniging of stichting, zijn verricht.

Het KB brengt ook enkele correcties en wijzigingen aan in het minimum genormaliseerd rekeningenstelsel van verenigingen en stichtingen, bijgevoegd bij het KB van 19 december 2003. Ten slotte wordt ook een resultaatverwerkingstabel toegevoegd aan het volledige en het verkorte schema van de resultatenrekening van verenigingen en stichtingen.

Wet van 14 januari 2013 houdende diverse bepalingen inzake werklastermindering binnen justitie (BS 1 maart 2013)

VERENIGINGEN

Internationale VZW

ASSOCIATIONS

ASBL internationale

De programmawet van 14 januari 2013 heeft voor grote IVZW's de verplichting toegevoegd in de VZW-wet (zie nieuw art. 53, § 8 VZW-wet) om hun jaarrekening binnen dertig dagen na de goedkeuring ervan door het algemeen leidinggevend orgaan neer te leggen bij de Nationale Bank van België. Deze verplichting treedt in werking vanaf 1 september 2013.

Adviezen Commissie voor Boekhoudkundige Normen

BOEKHOUDING EN JAARREKENING

Boekhouding van rechtspersonen – Eigen vermogen – Geconsolideerde jaarrekening – Immateriële vaste activa
COMPTABILITE ET COMPTES ANNUELS

Comptabilité des personnes morales – Fonds propres – Comptes consolidés – Immobilisations incorporelles

(i) CBN-advies 2013/10 – Belgische bijkantoren van buitenlandse ondernemingen: voeren van de boekhouding en opstellen van de jaarrekening in een andere munt dan de euro

Het advies van de CBN werd in deze materie gevraagd n.a.v. enige onduidelijkheid of in België gevestigde bijkantoren van buitenlandse ondernemingen hun boek-

⁸ Advocaat te Brussel.

houding kunnen voeren en hun enkelvoudige jaarrekening kunnen opstellen in een andere munt dan de euro. In beginsel moeten de bedragen in de jaarrekening – ook van de in België gevestigde bijkantoren die een jaarrekening moeten opstellen – in euro worden uitgedrukt.

In uitzonderlijke gevallen is het opstellen van een jaarrekening in euro niet aangewezen. Door ontstane wisselkoers- of omrekeningsverschillen zou de economische werkelijkheid vertekend kunnen worden. Het Belgische bijkantoor kan een andere functionele valuta dan de euro hebben (zie: CBN-advies 117/3). Wanneer de werkzaamheden van het bijkantoor in hoofdzaak worden uitgeoefend buiten de eurozone en het grootste deel van haar tegoeden en verplichtingen en van haar resultaten in deze muntzone moeten worden gesitueerd is een afwijking op het verplichte gebruik van de euro mogelijk. De afwijking voor het voeren van de boekhouding en het opstellen van de jaarrekening in een andere munt dan de euro zal slechts voor drie opeenvolgende boekjaren gegeven worden.

(ii) CBN-advies 2013/1 – De boekhoudkundige verwerking van (pseudo-)fusies van verenigingen en stichtingen

De wet van 30 december 2009 heeft in het W.Venn. en in de VZW-wet een aantal bepalingen ingevoegd op grond waarvan verenigingen en stichtingen een reorganisatie kunnen doorvoeren via de inbreng van een gemeenschap of een bedrijfstak, volgens de regels die het W.Venn. hiertoe voorschrijft. Zoals hierboven beschreven heeft het KB van 18 december 2012 voor zulke reorganisaties (ook wel “pseudo-fusies” genoemd) een regeling inzake boekhoudkundige continuïteit ingevoerd. Het CBN-advies legt uit hoe de actief- en passiebestanddelen moeten worden opgenomen in de boekhouding van de overnemende (internationale) vereniging of stichting tegen de waarde waarvoor zij in de boekhouding van de overdragende vereniging of stichting voorkwamen. Het advies bevat ook vier praktische voorbeelden.

FSMA-aanbeveling 2013-06 in verband met de oproepingen tot de algemene vergadering (27 februari 2013)

VENNOOTSCHAPPEN

Naamloze vennootschap – Algemene vergadering van aandeelhouders

SOCIETES

Société anonyme – Assemblée générale des actionnaires

De inwerkingtreding op 1 januari 2012 van de wet betreffende de uitoefening van bepaalde rechten van aandeelhouders in beursgenoteerde vennootschappen bracht enkele ingrijpende wijzigingen met zich mee met betrekking tot de oproeping tot de algemene vergadering. Deze oproeping moet sindsdien o.m. wat betreft de wijze, termijn en inhoud aan nieuwe voorwaarden voldoen, met name voor de genoteerde vennootschappen.

De vaststelling dat deze nieuwigheden door de emittenten nog onvoldoende toegepast werden bracht de FSMA tot de publicatie van een aanbeveling op 27 februari 2013.

Aan de hand van concrete tekstvoorbeelden wordt uitgelegd op welke manier een oproeping melding moet maken van de toelatingsvoorwaarden tot de algemene vergadering, alsook het recht om te behandelen onderwerpen op de agenda van de algemene vergadering te laten plaatsen en om voorstellen tot besluit in te dienen. Voorts wordt ook de informatie behandeld die de oproeping moet bevatten over het recht om vragen te stellen, de wijze om bij volmacht te stemmen, de manier waarop beschikbare stukken kunnen worden verkregen en de agendapunten.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van beroep Brussel 17 januari 2013

Zaak: 2011/AR/987

VENNOOTSCHAPPEN

Naamloze vennootschap

SOCIETES

Société anonyme

Ten gevolge van de neergang van het vroegere Fortis hadden een groep kleinere Fortis aandeelhouders een proces ingespannen tegen de Nederlandse Staat en De Nederlandsche Bank (DNB). Op het ogenblik van de moeilijkheden in 2008 heeft de Nederlandse Staat beslist om de Nederlandse activiteiten van de Fortis groep te kopen voor 16,8 miljard euro in plaats van over te gaan tot een eerder afgesproken herkapitalisatie. In onderhavig geschil verwijten de betrokken Fortis aandeelhouders de Nederlandse Staat om het akkoord tot herkapitalisatie van Fortis Bank Nederland niet te hebben nagekomen, de statuten niet te hebben nageleefd, de goede trouw te hebben geschonden en misbruik te hebben gemaakt van de zwakheid van Fortis. In eerste aanleg vingen de aandeelhouders bot. De Nederlandse Staat en DNB beriepen zich immers met succes op de exceptie van immuniteit van jurisdictie.

De aandeelhouders trachtten voor het hof van beroep de rechtsmacht te rechtvaardigen op basis van artikel 11 van het Europese verdrag aangaande de immuniteit van Staten van Balen van 16 mei 1972. Het hof van beroep verwierpt echter deze toepassing aangezien de eis niet gaat om herstel van materiële of lichamelijke schade, wel om een eis tot schadevergoeding omwille van quasi delictuele fouten die beweerd worden te zijn begaan door Nederland bij de reddingsoperatie. Het hof van beroep stelt dat er geen gelijkschakeling kan plaatsvinden tussen een waardevermindering van aandelen en materiële schade.